

[Holstein.]

diskretionær, intern, administrativ Behandling, hellere brænde et moralsk Spørgsmaalstegn offentligt i Panden paa forsvarsløs Mand end at gaa Rettens naturlige Veje.

Det er intet Under, at denne Rettergangs Formalia har voldt selv den højtærede Regering saa meget Hovedbrud, at den har været en Maanedes Tid eller to om at finde sit Stade, efter at Rigsadvokatens retlige Undersøgelse og moralske Dom var færdig. Det synes, som om den højtærede Regering paa den ene Side af Hensyn til den offentlige Mening ikke straks klart og tydeligt har turdet begrænse Rigsadvokatens Opgave til en Undersøgelse af, hvorvidt der er begaaet Forsømmelse efter § 143, men hvis Regeringen paa den anden Side vilde give ham Kompetence til ogsaa at udtale sig om, dømme om det civilretlige, ja, moralske Ansvar, maatte han selvsagt ogsaa have Kompetence til at udtale sig om Afskedigelse for Uegnethed til Embedsstillingen eller Forflyttelse eller Reprimande eller lignende. Dette har Regeringen imidlertid heller ikke turdet, af personlige og politiske Opportunitetshensyn formodentlig. Resultatet er derfor blevet en Regeringprocedure, som i formel Henseende trodser enhver Fantasi, baade moralsk og retslig.

Det er begribeligvis ikke et Øjeblik faldet Bankinspektør Tetens eller Kontorchef Krogh og sikkert heller ikke forhenværende Departementschef Busck-Nielsen ind, at de var sigtede, og de har heller ikke haft nogen som helst Grund til at tro det. Hvilke Tanker Hr. Dalhoff i Kraft af sin aandelige Habitus har gjort sig, er jeg ude af Stand til at ane, men det er med Rette, at den forhenværende Departementschef Busck-Nielsen har fremhævet, at Rigsadvokatens og Regeringens moralske Dom er ham uvedkommende, og det er med fuld god Føje, at Bankinspektør Tetens, da han modtog Regeringens Domsakt, hvoraf han til sin Forbavselse ser, at han skal stilles i offentlig Gabestok som moralsk sigtet, udbeder sig Tid til at overveje, om han vil paaberaabe sig Tjenestemandslovens § 17. Han fik det socialdemagogiske Regeringsaktstykke tilstillet med Anmodning om omgaaende Svar. I største Hast nedskrev han et foreløbigt Svar, skønt Sagen dog begribeligvis er af saa stor Betydning for ham personlig som Bankinspektør, at det havde været rimeligt, om der havde været undt ham Tid til at svare og forsvare sig udførligt, inden Regeringstribunalets moralske Dom fældedes og forkyndtes Offentligheden. Men nu havde den socialdemagogiske far-

Mags-Regering omsider faaet travlt, og dens Domsdekret — Sekret turde det snarere kaldes — offentliggøres uden mindste Hensyn til Bankinspektøren og den ganske særlig store Betydning, Aktstykket har for hans embedsmæssige Prestige, særlig med hans Forgængers politiske Kvælning i Erindring. For Hr. Krogh og Hr. Busck-Nielsen betyder Aktstykket et taktløst Overgreb, som de kan ryste af sig. For Bankinspektøren og hans ømtaalige Embedes Prestige er det af fundamental Betydning, at han i Offentlighedens Øjne i enhver Henseende staar som uangribelig. Naar man er Vidne til denne Rettergangs formelle Fremgangsmaade i hele dens hensynsløse Vilkaarlighed og beskæmmende Ynkelihood fra A til Z, faar man ikke blot en Afsmag af det, Dr. Brandes har kaldt Middelalderens Mørketid, men ogsaa en ram Bismag af det marxistiske Fremtidsperspektiv: Proletariatets Diktatur.

Efter denne Gennemgang af Sagens Formalia vender jeg mig til dens Realia for derefter at slutte med en Analyse af Regeringens saakaldte Reprimande og af Statsministerens retlige og moralske Ansvarsfrihed.

I Forsommeren 1924 afskedigede Statsministeren Departementschef Busck-Nielsen med Bemærkning, at Spørgsmaalet om hans Pension vilde blive afgjort senere. Hr. Busck-Nielsen havde siden December 1923 haft Rekreationsorlov fra Ministeriet. Sagen mod Internationalt Assurance-Kompagnis Bestyrelse, af hvilken Hr. Busck-Nielsen med sin Ministers Samtykke var Medlem, var begyndt, da Afskedigelsen fandt Sted, men Byretsdommen i denne Sag var endnu ikke faldet. Jeg fremhæver, at Hr. Busck-Nielsen var Bestyrelsesmedlem med sin Ministers udtrykkelige Samtykke. En Embedsmand maa naturligvis ikke have saadanne private Virksomheder, der kan medføre Kollision med hans Embede. Departementschefen i Handelsministeriet kan ikke sidde i Bestyrelsen for noget Aktieselskab, hvis Virksomhed er undergivet Ministeriets Tilsyn, f. Eks. Banker, Skibsfartsselskaber og Forsikringsselskaber, men den nugældende Forsikringslov med dens Bestemmelser om Tilsyn med Forsikringsselskaber var ikke vedtaget og blev først vedtaget, efter at Hr. Busck-Nielsen havde forladt Ministeriet, og vilde man saa hævde, at Sæde i det paagældende Selskab alligevel, skønt Forbud ikke fandtes, var uforsvarligt, ja, saa tør jeg nok rolig sige, at mere end Broderparten af Ansvaret falder paa den daværende Departementschefs Handelsminister.